

трибуна

arsenal® 10

12 февруари 2021 г. • година X • брой 249

на стр. 7

Доктор Красимир Пейчев

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

С РАЗЛИЧНИ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ „АРСЕНАЛ“ МНОЖИ КАДРОВИЯ СИ ПОТЕНЦИАЛ

Всяка фирма, държаща на перспективното си развитие, обръща сериозно внимание на своите кадри – основна двигателна сила за развитието ѝ. Високата квалификация на кадровия потенциал, както и въвеждането на новите технологии, са гаранция за просперитета на предприятието.

„Арсенал“ има традиции в създаването на собствени кадри

Образованието и квалификацията – един от основните приоритети в политиката на фирмата

и те започват още от 1896 г., когато в Софийския артилерийски арсенал се създава първата школа за обучение на технически подгответни специалисти. В Историческата на зала на Музей „Арсенал“ са запазени първите учебници, по които те са се подготвяли. Най-старият от тях датира още от 1893 г. Тази школа следва предприятието при преместването му от София в Казанлък през 1924 г. като Държавна военна фабрика. В музея са запазени и автентични дипломи на някои от завършилите техническия курс на обучение.

По-късно, през 1947 г., на територията на завода е изградено Средно професионално техническо училище по машиностроение (СПТУМ). Самото наименование на учебното заведение определя неговата роля, а учебните специалности са свързани

със спецификата на производството на фирмата. Още тогава то е обучавало своите възпитаници така, че след завършване на средното си образование, те да излизат подгответни за нуждите на казанлъшката оръжеенница. Практическите занятия на територията на завода, обучението при най-добрите майстори тогава са оказвали изключителното си значение за тяхната бъдеща подготовка. Реформите в националното образование наложиха закриването на училището за подготовка на кадри за нуждите на „Арсенал“. Въпреки това дружеството винаги е разполагало с достатъчно добре подгответни специалисти и е било водещо по отношение на висококвалифицирания си кадрови потенциал.

Продължава на стр. 3

ЯСЕНОВЦИ ГРАДЯТ ПАМЕТНИК НА ЗАГИНАЛИТЕ ВЪВ ВОЙНИТЕ

Паметник на загиналите във войните жители на казанлъшкото село Ясеново ще бъде издигнат, след като на последната сесия общинските съветници в Казанлък дадоха зелена светлина на родолюбивата идея. Тя тръгва от потомци на загиналите в четирите войни ясеновци и придобива реални очертания със създаването на Инициативен комитет през март 2019 година. Негов председател е известният планински водач и почитател на българската природа и история Христо Ангелов. В комитета влизат още настоящият секретар на читалище „Алеко Константинов-1919“ Ваня Андреева и Стиlian Dimitrov. Сериозен принос в патриотичното дело имат предишният читалищен секретар Деница Стефанова и настоящият кмет на населеното място Пламен Вълев. Прегърнали начинанието, инициаторите съ-

браха необходимия брой подписи за издигане на паметника.

57 мъже и младежи от село Ясеново са оставили костите си по бойните полета по време на Балканската, Междусъюзническата, Първата световна и Втората световна война. Според събранныите исторически сведения загиналите в Балканската война са 8 души, в Междусъюзническата – 2-ма, в Първата световна война – 46, във Втората световна война – 1. В боя са дали живота си 40 души, 10 са починали от раните си, а 7 са безследно изчезнали. Загиналите ясеновци са оставили 23 вдовици и 54 деца сираци.

Върденица /Сърбия/, Долно Егри, Скочивир, Крап, Джамат ери, Каймакчалан, Поллог, Арменефенди, Кенали /Битолско/, Горничево, Петърско, Баница /Леринско/, Оролик /Хърватия/.

Продължава на стр. 4

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

Voucher Xhana*

Ticket Compliments*

Compliments*

E Edenred

Идърред България

www.edenred.bg

Тел: +359 2 974 0220

bulgaria@edenred.com

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

СНИМКА ОТ ОТКРИВАНЕТО НА ЛИНИЯТА КАЗАНЛЪК-КАРЛОВО ПАЗЯТ В КАЗАНЛЪШКИ ХРАМ

- Цар Борис III прерязва лентата на новия ж.п. участък
- Елин Пелин и Сирак Скитник пристигат за събитието в града на розите
- 100 години от построяването на ж.п. линията Казанлък-Тулово

Архивна снимка отпреди 82 години ревниво пази в лепотописната си книга църквата „Св. Йоан Предтеча“ в Казанлък. Подава ми я внимателно отец Димитър, като част от архива на катедралния храм в

ват много години, докато се реализира.

Инж. Митов, началник на отдел „Строеж и проучване на нови ж.п. линии“ в онези далечни години, прави следния

народният представител – казанлъчанинът проф. Петко Стайнов, юрист, дипломат, политик. Като министър на железниците, той е наредил да се работи по-бързо, макар че неговият наследник на поста е забавил строежа със 7-8 години.

Казанлъчани тържествено посрещат Борис III и официалните лица

„Всичкото пространство около гара бе настъпкано с народ. Навред бе почистено, зданията окичени със зеленина и народни знамена. Построена бе хубава арка, обкичена с борова зеленина, знамена, портретите на Техни Величества и едър, четлив надпис: „Чрез труд към култура, напредък и благоденствие“, разказва за знаменателното събитие в. „Казанлъшка Искра“.

Присъства Митрополит Павел, кметът на Казанлък Иван Попдимитров, народните представители проф. Петко Стайнов и К. Крачанов и много други. С първия влак пристига почти цялото правителство, начело с министър-председателя Георги Къбесеванов, председателят на Народното събрание Стойчо Мошанов, министри в кабинета, висши чиновници. Сред гостите е известният български писател Елин Пелин. Първият главен ръководител на Радио София Панайот Тодоров, популярен с псевдонима Сирак Скитник, също пристига с влаковата композиция на официалните лица. А молебънт, отслужен от Митрополит Павел, момент от който е запечатан в архивния кадър, е предаван по Радио София.

Половин час по-късно на гарата в Казанлък спира специалният влак с Н.В. Цар Борис III, Н.В. Царица Ирана, княгиня Евдокия и княз Кирил. Царят прави преглед на почетната рота, приветства го кметът на Казанлък Иван Попдимитров, а

родни носии, любезно ръкуване на Борис III с всеки от множеството, който е близо до него, така рисуват съвременниците събитието в Казанлък преди 82 години. В 9.30 часа, точно 40 минути след спиранието му на казанлъшката гара, специалният влак потегля към Карлово. На всяка спирка и всяка гара до там той спира, царят и официалните лица слизат, митрополит Павел поръсва със светена вода присъстващите – от старец до пеленаче.

Шипченци дарили Царя със свои произведения

На този ден будните шипченци отишли на гара Дунавци, за да посрещнат Царя и придвижаващите го високо поставени лица. Когато влакът спрял там и всички официални лица слезли, те дарили на Н.В. изработени от тях произведения – ножове, свирки и други предмети, с които били прочути местните занаятия. Габровци пък поднесли плодове. Навсякъде Царица Ирана била обсипана с цветя и красиви букети.

С откриването на този ж.п. участък Казанлък вече бил част от две важни линии: Бургас-Пловдив и Пловдив-Тулово. Пътническите влакове с разписание на казанлъшката гара тогава също били два – по един в двете направления, за двете посоки.

Подготви: Юлия Младенова

Митрополит Павел освещава новата ж.п. линия – архивна снимка, съхранена в храм „Св. Йоан Предтеча“ - Казанлък

града. Поизбеляла от времето, но точно затова и толкова ценна, снимката е запечатала паметното събитие от 3 октомври 1939 година – откриването на дългоочаквана железноземлен участък Казанлък-Карлово. И, както пише по онова време вестник „Казанлъшка Искра“, също поизбелдял от годините, но станал още по-интересен, „ж.п. линията Казанлък-Карлово е късче от важните съобщителни линии, свързвщи Бургас с Пловдив“.

Датата 3 октомври не е случайно избрана – навършват се 21 години от възкачването на Цар Борис III на престола. Очаква се лично Царят да открие новия ж.п. участък. Така, както на 20 ноември 1921 година лично открива, за първи път след неговата коронация, линията Казанлък-Тулово.

Точно преди 100 години Казанлък се свързва с железницата

Ж.п. участът Казанлък-Тулово остава в историята на града като първото му свързване с железопътния транспорт. Дължината на отсечката е около 15 километра. За довършването на тази линия заслуги има казанлъчанинът Тодор Чорбаджиев, пише в историческите сведения. Чрез няя Казанлък се свързва с линията Горна Оряховица-Тулово-Стара Загора.

Дългият път от проучването – до строителството и откриването

Повече от 40 години продължава историята с построяването на ж.п. линията Казанлък-Карлово. През 1895 г. се подвига въпросът в Народното събрание за проучване на участъка. През 1909 година са отпуснати 150 000 лева за тази цел, но мина-

отчет: „Етапът, който се открива днес, е най-трудният, защото се пресича предел, съединяващ Стара планина със Средна гора между Казанлък и Калофер, известен с името „Стражите“. Правят се проучвания на две трасета. Първото е с редица тунели с обща дължина 2 километра. Прави се ново проучване и второто трасе, проучено през 1938 година, минава на юг от Калофер, като по този начин се избягват тунелите и се спестяват много средства. Участъкът има дължина 59 километра, с 6 гарии и 3 спирки. По линията са построени 28 здания и 156 моста. Един километър от линията струва 2 235 000 лева,

Центрът на Казанлък – архивна снимка, публикувана от Минчо Минчев в „Стар Казанлък“. По времето на кмета Иван Попдимитров се променя обликът на централната градска част – оформен е просторен площад, изграждат се нови представителни сгради на Пощата, Полупърна банка, Военния клуб, започва да функционира в нова сграда кино „България“.

и всички – 131 млн. лева. Цялата линия е построена по стопански начин, без посредничество на предприемачи и акорданти“. Според архивите, за по-бързото прокарване на линията големи заслуги има

митрополит Павел, заедно със свещеници, отслужва молебен. Царят реже лентата и пожелава: „Нека тя да обслужва интересите на българския народ и бъде двигател за благоденствието на този хубав наш край“. Цветя, девойки в красави на-

„Арсенал“ АД - Казанлък търси да назначи за нуждите на:

Завод 5

- Електроинженер КИП и А – 2 души
- Ръководител звено – машинен инженер
- Изисквания:

- Кандидатите да имат висше техническо образование;
- Трудов стаж;
- Професионален опит по специалността.

Завод 6

- Шлайфисти – 2 души
- Стругари – 4 души
- Фрезисти – 4 души
- Шлосер-инструменталчик – 1 човек

Изисквания:

- Кандидатите да имат средно образование;
- Умения за самостоятелна работа;
- Професионален опит.

„Арсенал“ АД е най-големият работодател в страната в сферата на машиностроенето, с богата и последователна социална политика. Фирмата предлага редица социални бонуси, месечни ваучери за храна, премии. Изплащат се **допълнително 150 лева за отдалеченост**, ако одобреният кандидат е от община Стара Загора. Осигурен е транспорт.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от **Офис № 1 – Пропуски, на централния портал от 07.00 до 17.00 часа**.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4. Работно време на офиса: всеки деличен ден.

Повече информация кандидатите могат да получат от Направление „Човешки ресурси“ на дружеството на телефон **0431/5 77 47**.

Продължава от стр. 1

....„АРСЕНАЛ“ МНОЖИ КАДРОВИЯ СИ ПОТЕНЦИАЛ

През всичките тези години, по един или друг начин,

грижата за подготовката на арсеналските кадри е била приоритетна.

Образоването и квалификацията на арсеналските специалисти имат специално

степен на специалисти с висше образование, както и все по-широко навлизашото дуално обучение в средното образование.

В момента на територията на предприятието се провежда изнесена редовна форма на обучение на 43 студента от Техническия университет - София, фи-

година

има открита и магистърска програма по специалността „Технология на машиностроението“,

в която се обучават 15 студенти от фирмата, от първите завършили Колежа.

Техническият университет - София, филиал Пловдив, Техническият университет - Габрово и ХТМУ - София предоставят програми за магистърска степен на обучение – редовна и задачна форма, по специалностите „Оръжейно и боеприпасно производство“ и „Управление на качеството“. Тези специалности са конкретно свързани с дейността на фирмата и с намеренията на ръководството да задържи след дипломирането талантливите и амбициозни и да им предостави възможност да развият своя потенциал на местна почва.

Дейността на направлението обхваща също работници и служители с висше и средно образование, които желаят да повишат квалификацията си по специалностите „Оръжейно и боеприпасно производство“ и „Технологии на високоенергийните системи“ чрез задачно обучение.

За подготовката на млади и надеждни специалисти и привличането им

за нуждите на предприятието изключителна роля има тяхното подпомагане в процеса на обучение. На студентите се разрешава платен ученически отпуск и платен служебен отпуск – в съответствие с програмите и предварително приетияПравилник. В зависимост от постигнатия успех предприятието поема заплащането на семестриалното обучение.

Студентите, заети по магистърските програми, също разполагат с платен отпуск, осигурен им от фирмата. За сметка на предприятието са и разходите по приоритетните за „Арсенал“ специалности – семестриални такси, транспортни разходи за присъствие на лекции и явяване на изпити, необходимата специализирана учебна литература.

От две години

на територията на „Арсенал“ се организират опреснителни курсове

по други направления: „Металоизнане, термически обработки и заваряване“, „Химически процеси и технологии“, „Електротехника и електроника“ и „Хидравтика и пневматика“. Курсовете се водят от специалисти от предприятието. И на обучаемите, и на обучаващите ги се осигуряват, както платен служебен отпуск за провеждането на занятията, така и съответните условия, с които разполага предприятието.

От 2015 г. Акционерното дружество осъществява

„Арсенал“ има изключителна роля и заслуги за откриването на Технически колеж в Казанлък

Откриване на Колежа в Казанлък – инж. Николай Ибушев и Христо Ибушев със студенти от Арсенал

място в политиката на фирмениот ръководство и днес. Те се явяват основен фактор за развитието на компаниите в условията на все по-бързо навлизашите нови технологии, в планирането и производството на изделия, защитаващи световния авторитет. В този смисъл дейността се е превърнала в устойчив целиенасочен процес. Необходимостта този процес да се анализира, организира и управлява стои в основата на създаването на една нова позиция в „Арсенал“ – ръководител-направление „Образование и квалификация“. Инж. Владимир Чучумиев, един от най-активните членове на Местната коалиция „Алтернативата на гражданите“, заема тази длъжност и се отдава без резерви на желашите да повишат образоването и квалификацията си. Основен фактор за изпълнението на тези задачи е

лиал Пловдив – четвърти курс по специалността „Машиностроение и уредостроение“. Учебната програма е съгласувана с ръководството на фирмата, като лекциите се водят от преподаватели от университета. Семинарите и лабораторните занятия са предоставени на арсеналски специалисти и се осъществяват на територията на „Арсенал“. За целта фирмениот ръководство осигурява на водещите лабораторни занятия специалисти време за провеждането им, необходимата техническа литература и съответно – база.

На студентите, които не са служители на „Арсенал“ АД, се осигуряват от предприятието стипендии съобразно постигнатия успех и възможността да осъществят тук стажа си, като всичко това се обвързва със съответен договор. След завършване на обучението си студентите получават образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и им се предоставя възможност за работа във фирмата.

С договор с предприятието са обвързани и завършилите студенти на Техническия колеж – Казанлък към Техническия университет – София. В него се обучават 91 студента в трите курса, които също придобиват степен „профессионален бакалавър“. От тази учебна

нов етап в партньорството си с РГ „Иван Хаджиев“,

представяйки материална база и осигурявайки наставници за практическите занятия на учениците от 11 и 12 клас с профил „Машини с ЦПУ“ и „Мехатроника“ – част от въведената „Дуална форма на обучение“. Тя се изпълнява по пилотен българо-швейцарски проект ДОМИНО и за изминалите вече 5 години през това обучение са преминали над 100 ученици, с прикрепени към тях близо 30 наставници. Освен че им се предоставят условия за обучение, на тях им се заплаща за положения труд в рамките на този период. Над 20 ученици от завършилите професионалната

към Технически университет – София през 2017 г., плод на обединените усилия на Община Казанлък, на бизнеса и на академичното ръководство на ТУ – София. В резултат на мащабна дарителска акция сред бизнеса, инициирана от „Арсенал“ АД, на генералния директор на предприятието инж. Николай Ибушев и на групата „Алтернативата на гражданите“, наследник на „Експерти за Казанлък“, бяха събрани 320 000 лв. Близо 1/3 от тази сума е дарена от „Арсенал“ АД. Останалата част от средствата са дарени от местни предприятия и физически лица. Събранные финансово средства са използвани целево за ремонт и оборудване на сградата на Техническия колеж. Направената тогава инвестиция в

Инж. Божидар Колев сученици от дуалното обучение

гимназия са постъпили на работа във фирмата, а шестима са продължили образоването си по студентски програми на дружеството. В това отношение изключителна роля има подготвената за тях програма от страна на Направление „Образование и квалификация“ в „Арсенал“ поддържаща активната си дейност и на практика резултатите са налице, е достатъчно доказателство, че фирменията политика, насочена към високообразовани и квалифицирани кадри, е съществена и неизменна част от цялостната дейност на предприятието, гарантираща нейния просперитет.

Това, към което ръководството на компанията винаги се стреми.

Първолета Петкова

ДОНКА ЧЕРНЕВА: „АРСЕНАЛ“ Е ДРУГОТО МИ СЕМЕЙСТВО

Отворена, лъчезарна, енергична. Така ме пресърча инж. Донка Чернева – технолог в завод 1. Усмивката ѝ личи и през поставените

ната маска, задължителният атрибут в последните месеци, защото и очите ѝ се смеят. Искрено, неподправено. То се усеща отдалеч, когато човек е зареден с позитивна енергия и сякаш иска да я предаде на всички около себе си. И как иначе – тя е най-голямата от трите деца в семейството, превърнала се с годините в стожер и опора на по-малките от нея брат и сестра. А и в отдела се чувства така – все едно, че е в другото си семейство – „за пренден“. Такова е усещането ѝ.

Това „семейство“ за пренден“ на Донка Чернева е с по-голяма давност, отколкото онона, при което се прибира вечер след работа. В „Арсенал“ е от 1994 г. Не съм силна в математиката, но аритметиката показва повече от четвърт век. „Как звучи само –

сякаш цял живот тук съм била“,

- смеет се тя.

Донка е завършила гимназия в Казанлък. Първата година не я приели да следва и тя веднага се ориентирала към завода в Шейново. Започнала като контрола. На следващата година ѝ се „отваря парашутът“ – пристига в Пловдивския полувицис институт, специалност „Машиностроение“. По онова време и такава имаше в България. След завършване започва като технолог, пак в Шейново. След преместването на завод 14 – Шейново на площадката в Казанлък, тя е част от целия

отдел, преместен тук, вече като Завод 1. Едновременно с работата записва задочно Висия технически институт в Габрово.

Решила, че трябва да обогати знанията си

в дисциплината „Технология на машиностроенето и металорежещите машини“. „На тази специалност на времето й викаха „триите мъки“ – ТМММ, пояснява Донка. Ама то така си беше“. Мъки, мъки, ама то, като си има желание, всичко се постига. Така е и с работата. Работа ли е – трябва да се свърши. И сроковете – все с „вчерашна дата“. Развъртата се с присъща енергия, защото знае – производството не чака. Хората, машините не могат да стоят. И се нагърба с тежки и отговорни задачи. „Не е страшно да поемаш отговорности – катогорична е Донка. - Пък който не ги поема, значи не е за тук. Има моменти, когато трябва и да се рискува. Това е работата“. Както разбирам от това, което ми разказва, често

се е налагало да се впуска с „главата напред“. И също често

рамо до рамо са с Венета Василева –

ръководител-сектор на Технологичен отдел“ в Завод 1. Създаде ли се някаква бъркотия, обикновено се Венета се заемат да я оправят. „Някой беше се изказал, ама не помня точно кой, че ние с Венета само външи не сме пасли. Ама то наистина си е така... По едно време, – продължава разказа си Донка Чернева, – ми викаха „Донка чашката“.

Седим на разстояние една срещу друга и тя веднага долавя полулюбопитния, полувъзмутения ми поглед. И веднага пояснява: „Не, не в този смисъл, който си мислиш... Преди време трябваше да бъде разработен детайл под формата на чашка за едно изделие. Работихме заедно с мой дългогодишен колега Ангел Карамалаков. Една чашка, втора чашка... По едно време на бюрото ми бях наредени 5-6 такива. И кой където ме срещ-

нейния приоритет са създаването на щанцови детайли, но и определянето на параметрите на самата сировина за изработването им. Техническите познания също стоят в основата на идеята за въвеждането на лазерното рязане на метални листове при изработването на елементи за изделия, което се оказва по-ефективен и бърз модел на работа.

Стори ми се, че инж. Чернева нещично си сплестява по отношение на служебните си задължения. Какво толкова има да сподели с един технически неграмотен човек?! Да, ама не, както казваше навремето дойнейт на българската журналистика Петко Бочаров. Поразпитах тук-там. Помолих да ми обяснят някои работи някак по-общодостъпно. Така стигнах и до нейните мащабни разработки – МТ-схеми на цели цехове и звена. Става ясно, че тя е защитила 4-5 проекта, които включват всичко от до изграждането или разширението на производствен обект. Някои ще кажат – чисто мъжка работа.

Инж. Чернева ражда синът им Ангел, го гледа само 5 месеца – бързала да се върне на работа и предостави грижите за него на свърквата си. Сега вече той е тийнейджър и си върви със съществуващи за възрастта проблеми. Но с подобаващо семейно възпитание проблемите са преодолими, смята Донка.

Брат ѝ Валентин Чернев е бивш началник цех в 1/220, а сестра ѝ – Красимира Шоколарева, е служител в отдел ТРЗ. Зет ѝ Лазар Шоколарев е началник на 1/250. Така темата „Арсенал“ е валидна не само в рамките на завода, но често и във всички, когато се събират по различни поводи. Случва се и тогава да се доизглаждат служебни въпроси.

Донка Чернева разкрива и други интересни особености за себе си. Пет-шест години се е занимавала с йога. Даже е водила и курс. Тогава открила, въпреки килограмите си, че била доста пластична. Сега не ходи на йога заради пандемията и тя много ѝ липсва. Липсват ѝ успокоението и самочувствието, които ѝ дават сеансите. Липсват ѝ и честите сбирки с приятелите, с които са катерили балканите и са разтоварвали напрежението. Запълва празнотите с четене на книги – електронно – модерна рабата. Или пък меси и пече пирки и козунаци. Научила всичко от майка си, за което ѝ е безкрайно благодарна.

обича всичките си колеги.

На младите се радва като на собствени деца и им помага. „Те са млади, щом имат амбиции, трябва да вървят напред. Никога и през ум не ми е минавало да им завиждам. Завистта изядда. Не съм научена така.

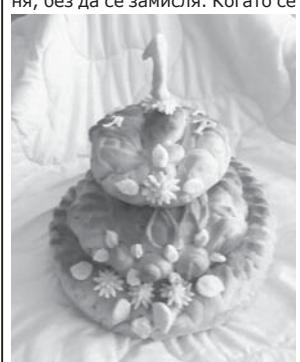
Чувствам удовлетворение, когато съм помогнала на някого и се радвам на успехите им“. Донка Чернева е поредният служител, от който научавам, че в колектив имат изграден чудесен микроклимат. „Не само, че се разбираем чудесно, че сме създали отлични колегиали взаимоотношения, но с повечето сме и близки приятели. Ето, например,

откакто въведоха извънредното положение заради коронавируса, Венета всеки ден ме кара до завода и ме връща вечер. Да не се бълскам по автобусите, да не се заразя – ценна съм ѝ била“, пак така весело се смее Дочето.

Инж. Донка Чернева, като множеството арсеналци, не е тук сама. В Завод 5 от дълги години работи съпругът ѝ Георги Димитров.

„Арсенал“ е дал път на съвместния им живот като семейство

Запознават се тук. Ама не къде да е, а в стола. Това си го спомня, без да се замисля. Когато се

Продължава от стр. 1

ЯСЕНОВЦИ ГРАДЯТ ПАМЕТНИК НА ЗАГИНАЛИТЕ ВЪВ ВОЙНИТЕ

Именно поради този факт, както и заради желанието на паметта за тези хора да остане жива, Инициативният комитет пред приема действия по изграждането на паметник в тяхна чест. Архитектурният проект е на арх. Иван Бакунин и арх. Виолета Бакунина, скулптурната композиция е на художника Иван Гайдаров. Конструктивната строителна част е разработена от инж. Ангелина Муерова и инж. Ва-

лентин Узунов, а геодезист е инж. Анатолий Даскалов.

Обемната композиция се състои от мемориална стена и пластична скулптура. Стената, разположена на западната и северната страна на площадката, е с височина 2,50 м, изпълнена от бетон, облицована с плочи от гранит. Пластичната скулптура ще бъде изработена от макиеви гранитни елементи, монтирани върху постамент.

Цялата площадка, както и стъпалата, които я свързват с околния терен, ще се облицоват с гранитни плочи. Мемориалът ще бъде разположен в центъра на Ясеново. Проектната му стойност е 15 000 лева, осигурени изцяло от дарения. По-голямата част от строително-монтажните дейности ще са с доброволен труд от специалисти и съмишленци.

Юлия Младенова

Има специалисти в „Арсенал“, за които не е нужно да се обяснява кой е, какъв е и къде да го намерят. Инж. Донка Чернева е една от тях. Познават я във всички отдели и цехове на Завод 1. Познават я и в много звена в цялата фирма. Знае се и това, че е „стратегически играч“. Дай Боже да има повече такива като нея.

Първолета Петкова

Инспектор Колев:

РАБОТАТА НИ ИЗИСКВА ДА СМЕ СТРОГИ

Инж. Иван Колев е инспектор „Безопасност и здраве при работа“ в „Арсенал“. Повече от 4 години е част от екипа на едноименния отдел с начальник Красимир Папазов. Освен звено „Безопасност и здраве при работа“, тук влизат още две важни структури – Службата по трудова медицина и звеното за Слещна медицинска помощ. Накратко, всичко, което е свързано с безопасността на труд, с опазването и грижата за здравето на всеки един работник и служител от многохиляденния колектив на предприятието, се съществува от отдел „Безопасност и здраве при работа“. Затова и всеки делник на хората тук, без изключение, може да се опише с думата Отговорност.

Такъв е и инж. Иван Колев. Отговорен, съсредоточен, принципен. Завършил е Техническия университет в Габрово, машинен инженер. Трудовият му път преди „Арсенал“ е преминал през предприятие в Стара Загора, където е бил началник-производство, и инспектор по качеството в завод в град Крън. След тях избира „Арсенал“. Никак не е случаен – дядо му е бил дългогодишен арсеналец, а фирмата предоставя много възможности и добра перспектива за развитие на всеки млад и амбициозен човек.

„Материята ми е позната от предходната работа, но

тук нивото е изключително високо,

натовареността е голяма,

работата е многообхватна, но точно това ми харесва – динамиката, надграждането върху знанията и опита, което правиши непрекъснато“, споделят младият арсеналски кадър.

Всеки делник се върти на бързи обороти от първата до последната минута – инструктажи на работници

и служители, проверки по цехове и звена, инструкции, контрол на дейностите и мерките, свързани с безопасността на работа, съблудяване на графиците за дезинфекция и използването на лични предпазни средства и ред други задължения. Отделно от това непрекъснато се следи нормативната уредба, законови и подзаконови актове, които касаят пряко отговорностите на инспекторите в звеното. Последното обучение по Безопасност на труда, макар и онлайн заради пандемията, бе съвсем скоро – на 29 януари.

За пореден път „Арсенал“ се включва в такива обучения, защото повишаването на квалификацията на специалистите е един от приоритетите на фирмата.

„Работата е много интересна, – разказва инж. Колев. – Ежедневно се срещаме с много хора, на различни нива и позиции

за които отговаря, има широкоспектрни технически познания. И най-важното – умеем да вижда слабите места, които биха довели до някакъв риск, и прави ясни предписания за отстраняване на тези рискови фактори, било то в машинния парк, във вентилационните системи, в складовете за съхраняване на специална продукция... Качество, което е изключително важно за работата на звеното“, категоричен е в оценката си начальникът на отдел БЗР Красимир Папазов. А за Иван Колев отдельт, където работят професионалисти, хора с опит и ерудиция, е изграден на принципа на колегиалността, на взаимното уважение и приятелството.

„Запознат е перфектно със структурата на Завод 0 и Завод 1,

и в професионално отношение, и в личен план. Извън портала младият мъж има хоби, започнало от ученическите му години – лов и риболов. Приема лова преди всичко като спорт, където се среща с приятели, а адреналинът често се вдига, за да те зареди с енергия и вкус към предизвикателства. „Баща ми ме запали по лова като ученик и още тогава ми хареса атмосферата в ловната дружинка, дружарството между хората и тръпката, – споделя той. – Организацията е напра-

вена по строги правила, за да няма злополуки. Всеки ловен излет започва с инструктаж, с точно разпределение на ловците и никой никма право да напуска място, определено му от ръководителя. Има ред, който никой не си позволява да наруши“.

В това хоби Иван стриктно следва и едно свое правило – никога не ловува след Нова година. Младият мъж има много човешко обяснение за това – в този сезон животните вече чакат по-тъмство и е престъпление да отстреляш такъв дивеч.

И още едно хоби вдига адреналина в кръста му – автомобилите. Живо се интересува от всяка новост в индустрията. Любимата му марка е „Сузуки“ – и трите автомобила, които е имал, са все на известната японска компания.

Днес, когато ограниченията заради пандемията продължават да са в сила, инж. Колев е категоричен, че въведените мерки трябва да се спазват. И апелира хората да ги спазват и извън портала на предприятието. Защото „Здравето е най-ценното“. Колкото и да са познати, тези думи изобщо не звучат като клише от човек, чиято ежедневна отговорност и грижа е опазването на човешкия живот и здраве. „Работата ни е такава, че трябва да сме строги и принципни, за да си я свършим“, убеден е Иван Колев, един от младите и перспективни кадри в отдел „Безопасност и здраве при работа“.

Юлия Младенова

ЕЛЕКТРОБУС № 8 СПИРА НА „АРСЕНАЛ“

Новата електробусна линия № 8 сързва граждани, живеещи в квартал „Изток“ и квартал „Васил Левски“, с предприятия, институции и училища в Казанлък като: „Арсенал“ АД, „М+С Хидравлик“ АД, „Севт“ АД, „България К“ АД, „Кремона - България“ ЕООД, ЖП гара, СБА, „Н. Вапцаров“ и ПГЛПТ.

Часовете, в които се изпълнява линията, са от 4.00 часа сутринта до 21.00 часа вечерта в делнични дни – 4.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 16.00, 17.00 и 19.00, 21.00, а в празнични дни – от 9.00 до 16.00 часа.

Маршрутът на електробусите с № 8 по спирки от кв. „Изток“ в посока кв. „Васил Левски“ е: „Динамика“, бл.46, бл. 42, EVN, „Кармен“, ЖП гара, Била, „Севт“ АД, „България“, „Абаята“, ОУ „Н. Вапцаров“, „Албена“. Курсовете от 4.00 и от 7.00 часа след спирка „Кармен“ ще минават по улица „Козлодуй“ и спирките СБА, „М+С Хидравлик“, след което следва същият маршрут до крайна спирка „Албена“. От кв. „Васил Левски“ в посока кв. „Изток“ спирките са „Албена“, ул. „Севт“, „България“, „Севт“ АД, „Арсенал“ АД, „М+С Хидравлик“, УИЦ „М+С Хидравлик“, СБА, „Кармен“, EVN, бл. 42, бл.46, „Динамика“.

Сн.: Юлиян Стоев-Юлис

Друга промяна в движението на новите електробуси в Казанлък засяга маршрутното разписание на съществуващата линия № 1. Добавени са четири допълнителни курса в часовете от 04.30 ч. до 05.26 ч., от 06.00 ч. до 06.56 ч., от 19.00ч. до 19:56 ч. и от 21.30 ч. до 22.26 ч.

Новата линия № 8 и промените в съществуващата линия № 1 са направени с цел да осигурят лесен и удобен обществен транспорт за работещите в редица предприятия и учреждения в града.

В. „Трибуна Арсенал“

280 регистрирани розопроизводители в община Казанлък

280 са регистрираните розопроизводители в община Казанлък, според данни от Министерството на земеделието, храните и горите, публикувани в Agri.bg.

А насажденията с идентифицирани площи от Roza Damascena и Roza Alba на територията на община Казанлък са 765.88 хектара (ха).

Общо у нас насажденията с българска маслодайна роза са 4402.7 ха (44 027 декара) от заявени 5510.2 ха площи за идентификация.

Регистрираните розопроизводители за всички области в България са 2910. Повече от половината от тях са в община Карлово в област Пловдив, Казанлък и Павел баня в област Стара Загора и Стрелча в област Пазарджик. Най-много розопроизводители са регистрирани в Карлово – 1132, които са заявили 1115.75 ха, но са идентифицирани доста по-малко – 671.87 ха. На

второ място се нареджа община Стрелча – 287 розопроизводители, като общата площ на насажденията там са 107.54 ха. Казанлък се нареджа на трето място по брой регистрирани розопроизводители – 280, с общо 765.88 ха насаждения. В община Павел баня розопроизводителите са 105 с идентифицирани 626.78 ха. Близо половина от розовите масливи у нас са българска маслодайна роза, за които са определени сортовете „Дамасцина“ и „Алба“, се намират на територията на тези общини.

РУМЕН ПЕТКОВ: ЦВЕТЪТ НА СПОМЕНА „АРСЕНАЛ“

Румен Петков, художник от Казанлък. Един от многото наистина добри майстори в Града на стоте художници. Макар и роден в търговищкото Попово.

Автор със собствен стил. Автор, който обича да експериментира, да променя себе си в изкуството и обратно. Интерпретацията е неговата творческа сърдца. Но най-хубавото нещо на този свят за него е Свободата. „Свободата и птицата към ней на нас, в ново време на младостта, не ни бяха познати“, открояв е Румен. Въпреки това той отчита, че дори в ограниченията на миналото имало и модерни художници в България. Новатори. Новаторството тогава изкристиализирало в работи, синтезирали т. нар. „Социалистически реализъм“ с Парижката школа. „Нямам как да не признаям, имаше много даровити художници, излезли на нивото да бъдат свободни“. За да се докосне до тази Свобода, Румен Петков избира работа, която му дава възможност да работи в свое ателие. Шегува се: „Тогава за художник се смяташе

онзи, който има ателие и табелка с надпис „Художник“ на вратата“. Е, аз имах такава табелка и в очите на света вече бях художник, смее се Румен 40 години по-късно. Табелката била окачена на вратата на ателието му във Военния клуб на Казанлък. Но още преди това Румен усетил своя път в изкуството. „Пътят е много личен. Ние самите се променяме като автори...“.

Новаторството в изкуството днес е в съвршено различни проекти. Като уникатния филм, държко реализиран от казанлъчанина Явор Петков в премиерната лента „Дани. Легенда. Бог“. Игрален филм със звездата Димо Алексиев в главната роля. Филм, показан за пръв път пред публика преди седмица. Филм, за който вече се говори много.

Да, повторението на фамилията Петков никак не е случайно. Режисьорът Явор е син на художника Румен Петков. Това е първият повод „Трибуна Арсенал“ да потърси точно сега този художник. Вторият повод е предстоящата му изложба в София в началото на март. Третият повод е обичаен – „Арсенал“. Началото на своя личен път Румен Петков започва на необичайно за художник място – казанлъшката оръжейница, по това време с името МК „Фридрих Енгел“.

В „Арсенал“ тогава работят много художници. Румен Петков е назначен в Завод 1. През 80-те на 20-и век все още цялата визуална пропаганда и реклама се правят на ръка. Заради Студената война между Източа

техни отпечатки. „Ние бяхме хората, които превеждахме на езика на визуалното възприятие идеологическите послания на времето. Така да се каже, в първите редици на човечеството!“, шегува се Румен, докато си

ме. „Формално, прогресът е факт, но какво е станало с Човека...?“.

Продължава да разказва. Разказ с елементи на разсъдения, ако може да си позволим да влезем в неговия ироничен тон. „Ние, българите, и в Студената война попаднахме на страната на бъдещите губещи. До последно подкрепяме СССР и руснаци, а сега някой ни определя като предатели...?! Сякаш такава ни е съдбата“. Румен обхваща времето с думи еднакво добре, както платното с четка. Цветно, плътно и пълно. Без политически пристрастия. Политиката му е чужда, съзнателно страни от нея. „Имам нещо друго, чрез кое то да стигам до повече хора. По-коректно е да откажа да се занимавам с нещо, което не познавам в дълбочина“, категоричен е той. С тази нагласа към света Румен няма нужда от прекалено лично присъствие в социалните мрежи. Присъствието му там е почти безсловесно – през неговите картини. Хората им се радват. Румен е кратък: „Благодаря!“. Никога не бих искал от някого непременно да ме харесва, в изкуството всичко е доброволно“. И това е част от Свободата.

Свободата

„Ако има нещо, което е ценено за възприятието на изображението от публиката, то това е да си свободен. Само Свободата привлича, хората усещат това, ако е вложено в работите ти. Ако има нещо, с което човек иска да се срещне чрез изкуството, това е Свободата“, сигурен е Петков. Само изкуството – музика, танци, театър, художество, слово... дава на хората усещане за пренасянето в един друг, свободен свят, мисли той. И вярва: „Само ние сме посланици на Свободата, защото

при нас целта не е печалбата. Никой не знае, когато рисува, дали ще спечели“, усмихва се отново Румен. Дори сме сме.

Личния път на автора, своя личен път, Румен Петков вижда като Промяната. Промяната! Видимо по следите от женските лица в едър план, през китните стилизирани натюрморти и пейзажи, към абстракциите на формата, която друг път е избрал да покаже. Всеки период Румен е различен в творчеството си. В изразните средства, в цвета и пъстротата. В техниката. Но и в материала – от маслото, акрила, акварела и туша върху платното към най-новите му опити с кованото желязо от последните му необичайни пластики.

Постоянното тук са само точните, дори рутинни, умения, без които професионализът е невъзможен. И стремежът на духа да си даде възможност чрез импровизации да стигне до Мита за Сътворението. Може да не улучиш винаги пътеката... В изкуството това не е така опасно, както в работата на други хора, ироничен е пак Румен. Грешките в изкуството се плащат с лични терзания, емоции, с неодобрението на публиката... Докато грешките на лекарите, примерно, струват

е взел от семейството. „Семейството е най-важното. Всичко зависи от семейството“. Румен е категоричен в това. Съпругата му Ема също е художничка. Преподавала в ЕСПУ „Никола Вапцаров“ в Казанлък. Средата у дома е артистична. Такъв е и духът на вековната къща, която от години двамата поддръжат в едно близко до града място. Къща с дух. Фамилия с дух. И никакво странно спокойствие, увереност, че са на правилния път. Доказват го и двамата му синове. Виктор също е учили в Германия, но живее в София. „Образоването е другото, от което зависи личният път. В Европа няма как да върви напред, без да покриеш в обучението някои критерии за знания. Но, освен чистото знание, на Запад учат младите хора и как реално да постигат целите си, как да се развиват, как да се спряят в реалния живот“. Румен казва това и от позицията си на опитен човек в родното образование. След Военния клуб е работил като учител дълги години в професионална гимназия. Навремето отказал да преподава в Художествената, защото Ателието в клуба било неговото място за развитие. Но признава, че именно Художествената гимназия е другото

Калия

и Запада за художниците има „работа бол“. Надписи, транспаранти, плакати, агитационни табла с маркирани високи трудови успехи от социалистическото съревнование, реквизит на градски манифестиции на заводските колективи... Цялата тази визуализация на духа на времето минава първо през Партийния комитет – той поръчва, той одобрява. Може и да отхвърля. Правят се хиляди шаблони и хиляди

спомня масовите офанзиви по всички поводи, за които арсеналските художници тогава работят.

Най-много се искат петольчиките

„Най-много сме правила шаблони за звезди, петольчики“, връща се назад в годините Петков и разсъждава на глас колко много се е променил светът за по-малко от един човешки живот вре-

човешки живот. За цената на човешкия живот Румен също мисли често тези дни. Пандемия е. Според него, тя е преодолима за младите хора, но за по-възрастните е направо опасна. Философства си. Обича да размишлява.

Размишлението: семейно занимание

„Винаги върши сме си говорили за такива неща“. Румен е откровен, когато го питам откъде у сина му Явор тая страст към кинематографията, която го прочу напоследък... Професията му е в съвсем друга посока. Развива се успешно в банковото дело, финансово разпознаване. След обучение в Германия работи и живее отдавна в Лондон. Оказва се, към режисурата и сценария на „Дани. Легенда. Бог“ Явор също е подходил професионално. Тая ангажираност към своята работа, каквато и да е тя, Явор

място, където с радост би работил. Средата, атмосфера, Светът на Свободата.

Заради Свободата да се сеbeизразява и да търси в пътешествията нови цветни светове и своите си художнически пътешки към тях, Румен отива преди години за няколко месеца чак до Малайзия. Връща се с уникална изложба. Всеки път е така.

Обича да пътува из точките на световната география за срещи с различни светове, които да го провокират в изкуството. Неговите изложби са винаги различни. Той постоянно търси. Но и намира. Себе си в изкуството и обратно. Светът на Свободата.

Заради този свят Румен Петков излиза от „Арсенал“ в края на 80-те, след близо година работа в „официзвите на времето“. Пътят му е друг. Но цветният спомен остава.

Диана Рамналиева

Розобер

Д-р Красимир Пейчев:

ОПТИМИСТ СЪМ ЗА БЪДЕЩЕТО НА ДКЦ „ПОЛИКЛИНИКА - КАЗАНЛЪК“

- Д-р Пейчев, първо искаш да Ви честития назначението като Управител на ДКЦ „Поликлиника - Казанлък“ и да Ви покажа постигане на целите, заложени в Концепцията Ви за развитие на дружеството.

- Благодаря. Много бих се радвал наистина да постигнем с колегите колкото се може повече от предначертаното.

- Вашата кариера като лекар започва от „Арсенал“. Какви спомени имате оттогава?

- Да, така е. Това ми беше първото назначение като млад лекар. В „Арсенал“ завеждах хирургическия кабинет. Това беше моето „кръщене“, така да се каже. Още тогава ми се е налагало да вземам бързи и адекватни решения. Това много ми помогна в бъдещата ми работа, макар че в Работническата поликлиника на завода се задържавах само една година. Но един лекар винаги си спомня първите си назначения и първите ситуации, в които е изпаднал и е трябвало да се действа експедитивно, целенасочено и компетентно. Тогава проличава добрата подготовка и умението да се справяш така, че да спасиш човешки

Доктор Красимир Пейчев е роден на 16 октомври 1959 г. в Казанлък. През 1977 г. завърши казанлъшката Природоматематическа гимназия „Никола Обрешков“. Дипломира се като лекар през 1985 г. във Висшия медицински институт „Ив. П. Павлов“, Пловдив. Има защитени специалности по хирургия и онкология.

През 2020 година д-р Красимир Пейчев печели обявения конкурс за възлагане управлението на ДКЦ „Поликлиника - Казанлък“ ЕООД. С решение на Общинския съвет от 21 декември 2020 година той е избран за управител на дружеството.

Семеен, с една дъщеря, която е лекар-педиатър.

Радва се на двама внуци.

Съпругата му също е лекар – специалист по детски и инфекционни болести.

- Досега сте се занимавали с оперативна работа. Спечеленият конкурс за Управител на ДКЦ „Поликлиника - Казанлък“ Ви отваря врати към административната дейност. Това е нещо ново за Вас. Чувствате ли го като предизвикателство?

- Да, Вие правилно казахте, че дейността е съвсем различна. Едното няма нищо

оперативна работа. Разбирайте, че навлизам в последните години преди пенсия. Мандатът като управител на ДКЦ е тригодишен и възмерявам възможността последни три години да ги отдам изцяло на хората от Казанлък и региона. От тук тръгнах като лекар. Искам тук и да завърша кариерата си, макар и като администратор.

- А ако се наложи да потърсят Вашата помощ като специалист хирург или онколог, с което сте се занимавали през последните години?...

- О, никога не бих отказал да помогна. Опитът винаги трябва да се споделя, защото това определя по-нататъшното развитие и усъвършенстване на медицината и практиката. Пациентите вярват и се надяват на нас. Пък и Хипократовата клетва си остава за цял живот.

- Как намирате състоянието на ДКЦ „Поликлиника - Казанлък“ към момента?

- Поликлиниката е строена в края на седемдесетте години на миналия век. Само като споменем „миналния век“, става ясно, че говорим за едни далечни времена. Говорим и за една друга политика-икономическа система. 40 години не са малко. За това време сградата се е амортизирада, техниката е оstarяла, макар през годините да се е обновявала. Вече са променени изискванията към този вид сгради. А ние трябва да бъдем в крак с времето и новите медицински технологии, ако искаме да бъдем полезни на хората. Трябва да предложим по-високо качество на услугите на нашите пациенти, да им създадем по-големи удобства. Това е свързано и с условията на работата на персонала в поликлиниката. Те също трябва да бъдат променени. Културата на обслужване

трябва да бъде на по-високо ниво. Всичко това има здрава взаимосъврзаност и ние трябва да се стремим да я постигнем като цел, наред с всички останали предначертания.

- Вече се вижда, че е започната работата по фасадата на поликлиниката. Какво друго включва планът за промяна в ДКЦ?

- Както казахте, в момента се работи по външната изолация на сградата и подмяната на дограмата. Първият етап на обновлението включва топло- и хидроизолация на покривната конструкция. Може би тук е мястото да отправя призив към граждани и пациентите на ДКЦ – нека да бъдат внимателни при преминаване в близост, макар да има поставени предпазни мрежи. Искам да помоля за търпение от тяхна страна. Но те трябва да знаят, че всичко, което се предприема като подобряния и ремонти е насочено точно към тях – към

дачи пред ръководството стои разширяването на продуктивния портфейл, включвайки нови специализирани услуги. За целта сме обявили набирането на лекарски персонал – специалисти по кардиология, урология, съдов хирург, детски хирург и др., с което ще бъде улеснена работата на общопрактикуващите лекари и пациентите, търсещи такива услуги. Предстои закупуването на нов рентгенов апарат. Вече разполагаме и с автомобил на дружеството, осигурен ни от Общината, за което съм безкрайно благодарен на общинското ръководство и лично на кмета Галина Стоянова. Във връзка със спазването на противоепидемичните мерки поставихме бактерицидни лампи на няколко места в сградата. Вече отворихме и триажен кабинет за прегледи на пациенти с грипоподобни симптоми със съмнения за коронавирус. След преглед те ще бъдат насочвани за лечение. Тази услуга е предназначена за пациенти без направление от общо-

Започна ремонтът на Поликлиниката

подобряване на средата и условията на обслужването им.

Освен ремонтът на фасадата, предстои да се подменят и ел. инсталации и осветлението в общите части. В по-далечна перспектива се мисли за газифициране на ДКЦ, подмяна на водната и ел. инсталация на цялата сграда. Навсякъде тези дейности ще се пренесат и в следващия мандат, заради самия обем на работата.

Разгърнатата площ на сградата е около 7 дка, за което е необходим голям ресурс за изпълнение на обновителните дейности. Те ще се изпълняват по проект, финансиран от Националния доверителен екофонд. Общата стойност на проекта е около 800 000 лв., от които безвъзмездната помощ възлиза на над 680 000 лв. и съфинансиране от общинския бюджет – 150 000 лв. ДКЦ „Поликлиника - Казанлък“ ЕООД е 100% общинска собственост.

- Бихте ли споделили какво ще бъде новото и различното по отношение на перспективното развитие на ДКЦ?

- Като непосредствени за-

практикуващ лекар или без здравна осигуровка. Кабинетът ще работи в делнични дни. Във връзка с изпълнението на държавния имунизационен план съвсем скоро имаме намерение да открием два имунизационни кабинета с лекар и медицинска сестра. Единият ще бъде стационарен, а другият – мобилен.

Предстои още много работи...

- Желанието е онова, което прави преодолими трудностите и постижими целите. Вие съм сте изявили желание да работите в посока подобряване условията и дейността на поликлиниката. Да разберат ли, че гледат с оптимизъм на предстоящите промени?

- Оптимист съм, разбира се. Нашето желание е насочено към подобряване условията за работа на медицинския персонал, с което искаме да привлечем и да задържим тук повече млади специалисти. Общината има нужда от такива кадри и много бих се радвал да осъществим това си намерение. Гледам с надежда към бъдещето.

Първолета Петкова

живот или да се преобориш за последващото стабилизиране на пострадалия. Така че – няма как да забравя тази година.

- Къде продължи след това Вашата кариера?

- След това продължих да работя като хирург в Окръжна болница и болница „Тракия“ в Стара Загора. Близо 35 години, в които натрупах достатъчно опит не само като хирург, но и като онколог. Чувствам удовлетворение от постигнатото през изминалите повече от три десетилетия, защото успях да помогна на много хора и спасих много човешки животи. Нали все пак това е нашето призвание.

- Какви са мотивите, за да направите тази промяна в кариерното си развитие?

- Вече споделих, че 35 години съм се занимавал с

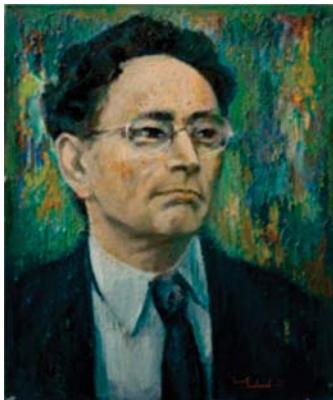
ЕМИЛИЯН СТАНЕВ И ПРОФ. ИЛИЯ ПЕТРОВ

Споразумение по джентълменски

Българското минало пази десетки романтични, трогатели, вдъхновяващи и интересни истории за любовта на известни хора. Сред тях е историята на двамата интелектуалици – писателят Емилиян Станев и художникът проф. Илия Петров, които на чаша вино решили, че не са заслужава да си развалят приятелството заради една жена. Жената се казвала Надежда...

Емилиян Станев /1907-1979/. Истинското му име е Никола Стоянов Станев. Роден е във Велико Търново. От малък баша му го водел на лов, което се отразява натворчеството му. След гимназията учи известно време живопис в София при проф. Цено Тодоров, после – финанси в Свободния университет за политически и стопански науки, дн. УНСС. Работил е на различни места, вкл. като завеждащ отдел „Белетристика“ във в. „Литературен фронт“. Сред най-известните му произведения са: „Крадецът на праскови“, „Иван Кондарев“, „Легенда за Сибин, преславски княз“, „Антихрист“, „Търновската царица“ и др. Удостоен е с редица държавни награди: Народен дядел на културата, Димитровска награда, орден „Народна република България“ I ст., Герой на социалистическия труд и др.

Художник – Георги Ковачев

„Искам да знаеш, че ти си обръзът на моите героини от „Търновската царица“ и „Крадецът на праскови“, признал Емилиян Станев на бившата си съпруга Екатерина Могиланска от Враца, дъщеря на известен търговец, много години след разяглата им. Оженили се през 1939 г., когато той изкарвал хляба си като дребен чиновник в Столичната община. Бил пристигнал в София с един пробит куфар, а в него – юрган, перо, мастилница и два написани на ръка разказа. Писането било далече от интересите на съпругата му. По съвет на майка си, рядко амбициозна богаташка, тя направила няколко абортса – за да нама деца от съпруг, който не я заслужава. След развода Екатерина унищожила всички документи, писма и снимки, напомнящи за 10-годишния ѝ брак. Емилиян Станев бил още по-краен – изтръл този брак от биографията си.

Междувременно срешил друга жена, в която се влюбил – Надежда, омъжена за големия художник проф. Илия Петров.

Проф. Илия Петров /1903-1975/. Той е сред изключителните ни майстори в живописта, портретите и голите тела. Роден е в Разград, галерията в града днес носи името му. Учи живопис в София и в Академията за изобразителни изкуства в Мюнхен. Бил е преподавател в Художествената академия и два мандата главен секретар на СБХ. От 1971 г. е академик в БАН. Създада много портрети на бележити свои съвременници – Дора Габе, Николай Райнов, Людмил Стоянов, Владимир Димитров – Майстора и др. Националната художествена гимназия за изящни изкуства в София носи неговото име.

Бракът с Надежда има драматична предистория. В 13-о училище в София тя била ученичка по история и литература, той – по рисуване. Петров бил съдържан и строг човек, след училище до средночи работел в ателието си. Надежда се влюбила в него и упорито го привличала след часовете. Той обаче бил женен. Съпругата му Вера, също художничка, била дребна, мургава, с късо подстригани коси и тъжни очи. Нямали деца. Тя много го ревнувала и също го чакала след часовете. Веднъж ѝ подушнили, че мъжът ѝ често се разхожда с колежка и че дори ги видели да се целуват край езерото Ариана. Скоро Вера заварила Надежда в ателието на мъжа си, който гурно обяснил, че рисува неин портрет. Дълго съпругата била

безмълвен свидетел на тази любов. Един ден заварила съпънницата си в дома си – дошла да види художника, който бил тежко болен. Обезумяла от рев-

ност и отчаяние, Вера скочила от последния етаж на съседната кооперация и загинала на място. Според аутопсията била бременно. За да запази неопетнено името на мъжа си, в прошлото си писмо посычала като причина своята депресия.

Надежда и художникът.

Съкрушени от чувството за вина, те се опитали да сложат край на връзката си. Но не издържало дълго, през 1935-а тайно склучили брак. Семейният им живот обаче не бил щастлив. Надежда мечтаела за любов и взаимност, а Петров – мъчлив и сурън, потвърдал в своя свят – рисуването. Често с часове свирел бавни мелодии на устната си хармоника. Като компенсация, че не отделя внимание на жена си, ѝ подарил златен пръстен с опал. А тя отчаяно се мъчела да спаси брака им, като му роди дете. Дори се запомнила за Берлин при прочутия гинеколог д-р Щокел. Било необходимо тежко лечение, но художникът не се съгласил.

И той знае как е щял да пропълни този брак, ако един ден

в едно ресторантче, като светът лъч, не се бил поклонил пи-

сателят Емилиян Станев, на 43 години. Надя прошепнала на мъжа си: „Емилиян не е хубав, но се запомни“. По-късно на същия ден във „Дневник с продължение“ тя пише: „Загладах го с интерес – среден на ръст, по-скоро нисък, slab, облечен в черна пълушка, без шапка... Широко, хубаво чело, тъньк нос и гъста, черна вълниста коса, сресана назад... Изпод веждите светеха остро проницатели очи“.

На чаша вино. Въсъност Емилиян Станев и Илия Петров били приятели от години – по ловджийска линия. Писателят започнал все по-често да се отбива в ателието и в дома на художника и все по-трудно си тръгвал. А когато Надежда и Илия летували във Варна, той пътувал и до там. Бил влюбен в Надежда и непрекъснато търсил поводи да я види... Така постепенно се оформил триъгъник, от който и тримата – Илия, Надежда и Емилиян, тръсели изход. А изходът бил само един: развод. Преди това обаче двамата мъже седнали на масата, изпили по няколко чаши червено вино и джентълменски се споразумели да не се карат. „Не си заслужава да си развалим приятелството заради една жена. Вземи я! Бъдете щастливи!“, – казал веднъж художникът. И след 13 години съвместен живот, през 1948 г., Илия Петров и Надежда се разделят – ведро и приятелски. Но той винаги щял да има запазено в сърцето ѝ.

Година по-късно тя и Емилиян Станев станали семейство. Настанили се в нейния апартамент, украсен с картини на бившия ѝ съпруг, сред които и графичен портрет на Станев. Половин век, до края на дните си, Надежда Станева носела два пръстена – от двамата велики мъже – Илия Петров и Емилиян Станев, които си останали приятели. Емилиян и Надежда посещавали всички изложби на художника, танцували на сватбата му с неговата ученичка Ана, а той горещо поздравил приятеля си за ро-

мана „Иван Кондарев“, радвал се от сърце на всяка следваща негова книга и дари илюстрирал някои от тях.

Надежда и писателят.

Цели 30 години тя бдяла над него, наричала го „голямото дете на живота ми“ и осигурявала домашен уют за творческата му работа. Винаги тя вдигала телефона и разговаряла кой за какво го беспокоя. Била дотолкова обсебена от него, че тя, една от най-добрите преводачки на Камо и Сартр, се отказала от собствената си път и зарязала работата си. Била първият читател, редактор на интервюата му, превеждала му от френски исторически документи, когато той работел над „Легенда за Сибин Преславски княз“ и „Антихрист“. Вадела от кошчето всяка чорбена и я поддържала в 17-те пакли с всекидневни бележки от битието на писателя. „Моят Екерман“, казвал за нея Станев, имайки предвид личния секретар на Гьоте, който след смъртта му издал книга с разговори с гения. И наистина – по същия начин след смъртта на мъжа си Надежда издава книга за него.

В дома им чести гости били академиците Петър Динеков и Пантелей Зарев, Йордан Радичков, Блага Димитрова и др. Понякога обаче Емилиян Станев бягал от тази прекомерна интелектуалност и се отдавал на пиянски гуляи навън. Но, макар и гузен, винаги се връщал. Защото не можел да живее без Надежда. Без нея бил напълно безпомощен. Не можел и едно яйце да си свари, нито дори да си стопли яденето. Чистел пушките си на сред хола, спял с кални обувки в леглото и не се сещал да изхвърли препълнените пепелници. Единственото, което

той подхвърлял на съпругата си: „Чета ти всичко, но и Молиер е чел на слугинята си!“. А тя с ирония му отвръщала: „Да си слугина на Молиер или съпруга на Емилиян Станев е еднакво ценно – все има начин да останеш в историята!“.

Писателят бил сред интелектуалците, с които по време на лов се обграждал Тодор Живков. „Веднъж, – пише Станева, – в мое пристъпие в двореца Кричим, където бяхме на лов, Емилиян заяви на Живков, че трябва да си припомнят „Приказка за стълбът“ на Смирненски, защото много отдалечиха небето от земята. Присъствашите се уплашиха на Живков, но същата си припомня „Приказка за стълбът“ на Смирненски, защото много отдалечиха небето от земята. Присъствашите се уплашиха на Живков и после ме посъветваха да го възържам, защото никой не му е говорил така“.

В друг разговор между Първия и Емилиян Станев – за Македония, Живков му казал, че България няма териториални претенции към страната. Въбесен, писателят му отговарил, че съдбата на държавата не се решава от един човек, а от Велико народно събрание. Живков повече не го поканил на лов. „Много още език има“, – казал на Кубадински. С това някои си обясняват защо погребението на класика на 16 март 1979-а във Велико Търново преминава тихомълком и без поклонение.

Емилиян Станев писмено се отказал от повторно избиране в VII Народно събрание: „Гам са нужни еднорък хора, за да едиграт ръка...“. Години след смъртта му Надежда Станева публикува негови мисли, емоционални реакции и творчески бележки: „Национална конференция? За какво? За лаф олсун. Да се каже, че вършим

правел с удоволствие, било да готви своя дивеч – за ужас на жената си, която после с дни чистела къщата.

„Емилиян Станев не беше човек, когото можеш да поставиш в рамка. Стихицата у него често наделяваше и се изразяваше в невъздржани постыкливи, буйни реакции, чести противоречия... сложен характер...“, пише Надежда. Та се boreла с този характер, успявала за дълго да го откъсне от пиянските компании и от лова. „Този човек е връщател и, за да не се пръсне, трябва да изпуска пара“, добавя Станева.

Всяка нова идея давала на писателя невиждане сили. Той имал нужда да споделя и разширява, а Надя била най-верният му слушател.

В зрелите години, след няколко техни операции на стомаха, саркастичният характер на писателя станал още по-остър и

нешо“; „Зашо ли съществува Народното събрание? Да доказваме пред света, че сме парламентарна страна, демократична. Всички дигат ръка към команда. Пълно единомислие!“.

Целия архив на писателя тя дарява на къща-музей „Емилиян Станев“ във Велико Търново, публикува „Дневник с продължение“ и „Ден след ден“ със спомени за него.

Надежда Станева уgasва през 2000 г. в София. Прахът ѝ е пренесен във Велико Търново и положен в гроба на Емилиян Станев. Така била изпълнена последната ѝ воля да се събере в отвъдното с него.

Мария Рашкова

Използвани са публикации на: Григор Стамболов, Венелин Митев, Магдалена Гигова

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова - гл. редактор, Първолета Петкова, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg; Диана Рамналиева, e-mail: diana_ramnaliева@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12